

ส่วนที่ 1

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

1. ด้านกายภาพ

1.1 ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือชุมชนหรือตำบล

เทศบาลเมืองสีคิ้ว อยู่ในพื้นที่อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดนครราชสีมา ห่างจากจังหวัดนครราชสีมาเป็นระยะทางประมาณ 45 กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานครโดยทางรถยนต์ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 ถนนมิตรภาพ เป็นระยะทางประมาณ 210 กิโลเมตรและโดยทางรถไฟเป็นระยะทาง 219 กิโลเมตร มีพื้นที่ 11.63 ตารางกิโลเมตร หรือเท่ากับ 7,268.75 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

▶ **ทิศเหนือ** ติดต่อกับหมู่บ้านหนองรี หมู่ที่ 3 ตำบลสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว

ตั้งแต่หลักเขตที่ 1 ซึ่งตั้งอยู่ริมถนนสายสีคิ้ว - หนองน้ำขุ่น พากใต้ห่างจากศูนย์กลางทางหลวงแผ่นดิน สายสีคิ้ว - ด่านขุนทด 300 เมตร เส้นเขตเรียบตามริมถนนสายสีคิ้ว - หนองน้ำขุ่น พากใต้ไปทางทิศตะวันออกถึงหลักเขตที่ 2 ซึ่งตั้งอยู่ริมทางหลวงแผ่นดินสายสีคิ้ว - ด่านขุนทดพากตะวันออก จากหลักเขตที่ 2 เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ถึงหลักเขตที่ 3 ซึ่งตั้งอยู่ริมถนนสายสีคิ้ว - บ้านหัน พากตะวันตก

▶ **ทิศตะวันออก** ติดต่อกับหมู่บ้านริมบึง หมู่ที่ 17 ตำบลสีคิ้วและเขตตำบลมะเกลือใหม่ อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

จากหลักเขตที่ 3 เป็นเส้นตรงไปทางทิศใต้ถึงหลักเขตที่ 4 ซึ่งตั้งอยู่ริมทางรถไฟตรง กม. 225.300 จากหลักเขตที่ 4 เป็นเส้นตรงไปทางทิศใต้ถึงหลักเขตที่ 5 ซึ่งตั้งอยู่ริมถนนมิตรภาพพากเหนือ ตรง กม. 212.150

จากหลักเขตที่ 5 เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ถึงหลักเขตที่ 6 ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากศูนย์กลางถนนมิตรภาพ ตามเส้นตั้งฉาก 400 เมตร

▶ **ทิศใต้** ติดต่อกับหมู่บ้านมิตรภาพ หมู่ที่ 1 ตำบลมิตรภาพและเขตตำบลมะเกลือใหม่ อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

จากหลักเขตที่ 6 เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ถึงหลักเขตที่ 7 ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากศูนย์กลางถนนมิตรภาพ ตรง กม. 211.500 ตามเส้นตั้งฉาก 400 เมตร

จากหลักเขตที่ 7 เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันตกถึงหลักเขตที่ 8 ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากศูนย์กลางถนนมิตรภาพ ตรง กม. 208.800 ตามแนวเส้นฉาก 400 เมตร

▶ **ทิศตะวันตก** ติดต่อกับหมู่บ้านโรงงาน หมู่ที่ 11 ตำบลมิตรภาพ อำเภอสีคิ้ว จังหวัด

นครราชสีมา จากหลักเขตที่ 8 เป็นเส้นตรงไปทางทิศเหนือ ถึงหลักเขตที่ 9 ซึ่งตั้งอยู่ริมถนนมิตรภาพ
ตรง กม. 208.800

จากหลักเขตที่ 9 เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือถึงหลักเขตที่ 10 ซึ่งตั้งอยู่
ริมทางรถไฟ ตรง กม. 233

จากหลักเขตที่ 10 เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ บรรจบหลักเขตที่ 1

1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

เทศบาลเมืองสีคิ้ว มีลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปทางตอนเหนือและตอนกลางมีสภาพเป็น
ลูกคลื่น มีความชันของพื้นที่ประมาณร้อยละ 2-6 ทางตอนกลางบางส่วนและตอนใต้มีลักษณะเป็นภูเขาและ
ทิวเขา มีความสูงชันมากกว่าร้อยละ 35 มีภูเขาที่สำคัญคือ เขาซับประดู่

1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศโดยทั่วไปของจังหวัดนครราชสีมาเป็นที่ราบสูงซึ่งอยู่สูงจากระดับน้ำทะเล
ปานกลาง ระหว่าง 150-300 เมตร ทิศตะวันตกและทิศใต้มีภูเขาและป่าเป็นแนวยาวกั้นเขตแดน คือทิวเขา
ดงพญาเย็น (เขาใหญ่) และทิวเขาตกรัก ส่วนบริเวณตอนล่างค่อนข้างราบเรียบและตะวันออกเฉียงเป็นที่ราบลุ่ม
ก่อให้เกิดต้นน้ำลำธารสำคัญหลายสาย เช่น ลำน้ำมูล ลำพระเพลิง ลำตะคอง ลำเชิงไกร ลำปลายมาศ
ลำแะ ซึ่งแหล่งต้นน้ำที่สำคัญของจังหวัด

ลักษณะภูมิอากาศของจังหวัดนครราชสีมาขึ้นอยู่กับอิทธิพลของมรสุมที่พัดประจำฤดูกาล
2 ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งพัดพามวลอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนเข้าปกคลุมประเทศ
ไทยตั้งแต่ประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงประมาณเดือนกุมภาพันธ์จะอยู่ในช่วงฤดูหนาวของประเทศไทย
ทำให้จังหวัดนครราชสีมาอากาศหนาวเย็นและแห้งทั่วไป ส่วนมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จะพัดเอาความชื้น
จากทะเลและมหาสมุทรเข้าปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูฝน (ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงประมาณ
กลางเดือนตุลาคม) ทำให้มีฝนตกชุกทั่วไป

ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดนครราชสีมา พิจารณาตามลักษณะของลมฟ้าอากาศของประเทศไทย
สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูหนาว เริ่มต้นประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์
ซึ่งเป็นช่วงที่มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย และบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีน
ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นมวลอากาศเย็นและแห้งจะแผ่ลงปกคลุมประเทศไทยในช่วงดังกล่าว ทำให้บริเวณจังหวัด
นครราชสีมาอากาศหนาวเย็นและแห้งทั่วไป ในบางปีฤดูหนาวอาจเริ่มช้ากว่ากำหนดนี้ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ
บริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่แผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยด้วย สำหรับเดือนที่มีอากาศหนาวมาก
ที่สุดจะอยู่ในช่วงเดือนธันวาคมถึงมกราคม

ฤดูร้อน เริ่มต้นประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ในระยะนี้เป็นช่วงว่าง
ของฤดูมรสุม อากาศจะร้อนอบอ้าวโดยทั่วไป โดยเฉพาะเดือนเมษายนจะเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมาก

ที่สูงสุดในรอบปี

ฤดูฝน เริ่มต้นประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มีรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเอาความชื้นจากมหาสมุทรอินเดีย ทะเลอันดามันและอ่าวไทยมาปกคลุมประเทศไทย ประกอบกับร่องความกดอากาศต่ำที่พาดอยู่บริเวณภาคใต้ของประเทศไทยจะเลื่อนขึ้นมาพาดผ่านบริเวณประเทศไทยตอนบน ในระยะนี้อากาศจะมีความชื้นขึ้นมาก ทำให้มีฝนตกชุกมากขึ้นตั้งแต่ประมาณกลางเดือนพฤษภาคม เป็นต้นไป โดยเฉพาะเดือนกันยายนเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกหนาแน่นมากที่สุดในรอบปี อย่างไรก็ตามนอกจากปัจจัยดังกล่าวที่จะทำให้มีฝนตกชุกแล้ว ยังขึ้นอยู่กับอิทธิพลของพายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนตัวเข้าใกล้หรือเข้าสู่ประเทศไทยในช่วงดังกล่าวด้วยและหลังจากกลางเดือนตุลาคมเป็นต้นไปฝนจะเริ่มลดน้อยลง

อุณหภูมิ

เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดนครราชสีมาเป็นที่ราบสูง มีป่าและเทือกเขาสูง กั้นเขตแดนเป็นแนวยาวอากาศจึงค่อนข้างร้อนอบอ้าวมากในช่วงฤดูร้อน ส่วนในฤดูหนาวอากาศค่อนข้างจะหนาวเย็น อุณหภูมิโดยเฉลี่ยตลอดทั้งปี 27.3 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 22.8 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 33.0 องศาเซลเซียส โดยเดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุดในรอบปี ซึ่งเคยวัดอุณหภูมิสูงสุดได้ 43.2 องศาเซลเซียส (สถานีอุตุนิยมวิทยานครราชสีมา อ.เมือง) เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2559 ส่วนในช่วงฤดูหนาวจะมีอากาศหนาวที่สุดในเดือนธันวาคมถึงมกราคม อุณหภูมิต่ำที่สุดวัดได้ 3.6 องศาเซลเซียส ที่สถานีอุตุนิยมวิทยานครราชสีมา (กลุ่มงานอากาศเกษตรปากช่อง) อ.ปากช่อง เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2518

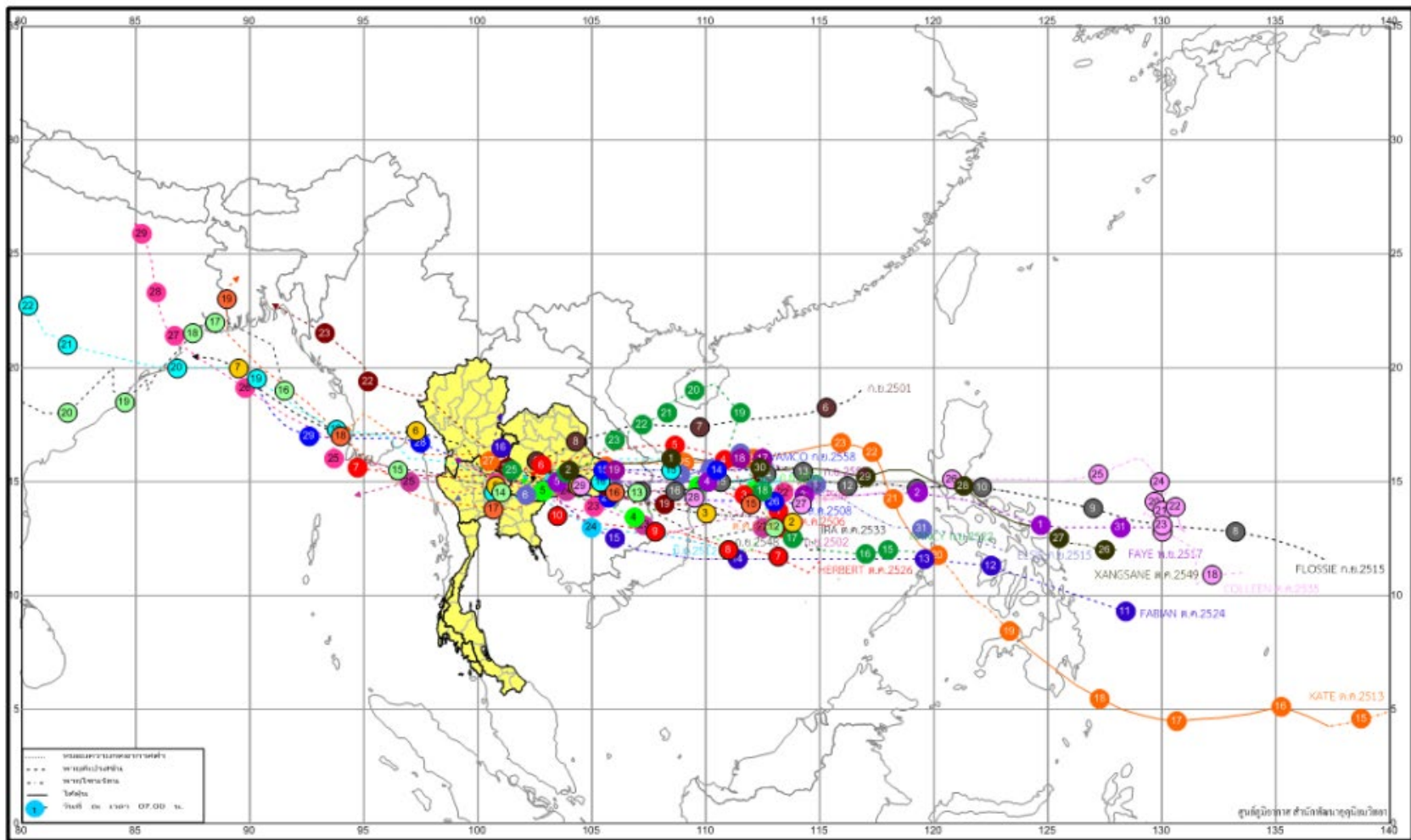
ฝน

เนื่องจากจังหวัดนครราชสีมา มีเทือกเขาเพชรบูรณ์และเทือกเขาแดงพญาเย็นอยู่ทางทิศตะวันตก ส่วนทางทิศใต้มีเทือกเขาสันกำแพงและเทือกเขาพนมดงรัก ซึ่งเป็นแนวขวางกั้นไม่ไห้มีรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเข้ามาปกคลุมโดยสะดวก ทำให้มีฝนทางด้านตะวันตกและทางด้านใต้ของภูเขาเป็นส่วนมาก ปริมาณฝนเฉลี่ยตลอดปีจังหวัดนครราชสีมา 1,071.5 มิลลิเมตร และมีจำนวนวันที่ฝนตกเฉลี่ย 111.2 วัน โดยเดือนกันยายนเป็นเดือนที่ฝนตกชุกมากที่สุดในรอบปี ปริมาณฝนมากที่สุดใน 24 ชั่วโมง วัดได้ 172.6 มิลลิเมตร ที่สถานีอุตุนิยมวิทยานครราชสีมา (กลุ่มงานอุตุนิยมวิทยาอุทกโชคชัย) อ.โชคชัย เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2519

พายุหมุนเขตร้อน

พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนตัวผ่านหรือเข้าสู่จังหวัดนครราชสีมา มีแหล่งกำเนิดจากทะเลจีนใต้และมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันตก โดยเคลื่อนตัวผ่านประเทศเวียดนาม กัมพูชาและลาวก่อนจะเข้าสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยทำให้พายุหมุนเขตร้อนอ่อนกำลังเป็นพายุดีเปรสชันเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมีความรุนแรงไม่มากนัก นอกจากทำให้เกิดฝนตกหนักถึงหนักมากจนก่อให้เกิดน้ำท่วมฉับพลันได้ในบางพื้นที่ สำหรับช่วงเวลาที่พายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนตัวผ่านหรือเข้าสู่จังหวัดนครราชสีมาจะเริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน

เป็นต้นไปจนถึงเดือนพฤศจิกายน โดยเฉพาะเดือนกันยายนเป็นช่วงที่พายุหมุนเขตร้อนมีโอกาสเคลื่อนเข้าสู่
จังหวัดนี้ได้มากที่สุดจากสถิติที่บันทึกตั้งแต่ปี 2494-2559 พบว่า พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนตัวผ่านจังหวัด
นครราชสีมาทั้งหมด 23 ลูก มีกำลังแรงเป็นพายุดีเปรสชันทั้งหมด ดังนี้ เดือนมิถุนายน 1 ลูก (2512)
เดือนสิงหาคม 1 ลูก (2508) เดือนกันยายน 12 ลูก (2501, 2502, 2506(2), 2512, 2515(2), 2522,
2528,2548,2556,2558) เดือนตุลาคม 8 ลูก (2506, 2513, 2524, 2526, 2531, 2533, 2535, 2549) และ
เดือนพฤศจิกายน 1 ลูก (2517)

เส้นทางเดินพายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนผ่านจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ.2494-2559

ที่ตั้งสถานีอุตุนิยมวิทยาในจังหวัดนครราชสีมา

สภาวะอากาศที่จัดทำขึ้นทั้งหมดนี้รวบรวมจากผลการตรวจอากาศของสถานีตรวจอากาศ นครราชสีมา (ประมาณละติจูด $14^{\circ} 58'$ เหนือ ลองจิจูด $102^{\circ} 05'$ ตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 187 เมตร) ได้ทำการตรวจสอบประกอบอุตุนิยมวิทยาต่างๆ วันละ 8 เวลา คือ 01.00, 04.00, 07.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 และ 22.00 น. แล้วส่งรายงานผลการตรวจไปยังกรมอุตุนิยมวิทยาเพื่อรวบรวมและจัดทำข้อมูลสถิติภูมิอากาศ ซึ่งสามารถติดต่อขอข้อมูลผลการตรวจอากาศ ได้โดยตรงกับสถานีฯ ตามที่อยู่ดังนี้

สถานีอุตุนิยมวิทยานครราชสีมา 916 ถ.เดชอุดม ซ.4 ต.ในเมือง อ.เมืองนครราชสีมา จ.นครราชสีมา 30000 โทรศัพท์ 044-255-841 อีเมลล์ s48431@metnet.tmd.go.th

สถานีอุตุนิยมวิทยานครราชสีมา (กลุ่มงานอุตุนิยมวิทยาอุทกโชคชัย) 186 ถ.นครราชสีมา-โชคชัย หมู่ 12 อ.โชคชัย จ.นครราชสีมา 30190 โทรศัพท์ 044-491415 อีเมลล์ s48434@metnet.tmd.go.th

สถานีอุตุนิยมวิทยานครราชสีมา (กลุ่มงานอากาศเกษตรปากช่อง) ตั้งอยู่ใน ศูนย์วิจัยข้าวโพด ข้าวฟ่างแห่งชาติ (ไร่สุวรรณฯ) 298 หมู่ 1 ถ.มิตรภาพ ต.กลางดง อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา 30320 โทรศัพท์ 044-362101 อีเมลล์ s48435@metnet.tmd.go.th

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ย หมายถึง ค่าเฉลี่ยคาบ 30 ปี (ระหว่าง พ.ศ. 2524-2553)

ค่าที่เป็นที่สุด หมายถึง ค่าสถิติตั้งแต่ พ.ศ. 2494 –2559

(ที่มา : ศูนย์ภูมิอากาศ สำนักพัฒนาอุตุนิยมวิทยา กรมอุตุนิยมวิทยา ข้อมูล ณ เดือนพฤศจิกายน 2559)

1.4 ลักษณะของดิน

สภาพดินโดยทั่วไปส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทรายเหมาะสำหรับการเพาะปลูกพืชสวนพืชไร่ เช่น มันสำปะหลัง ข้าวโพด อ้อย ข้าว มะม่วง มากกว่าพืชอย่างอื่น

ลักษณะการใช้ที่ดินในเขตเทศบาลเมืองสีคิ้ว ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่การเกษตรและพื้นที่สำหรับบ้านเรือนที่อยู่อาศัยของประชาชน ซึ่งลักษณะการจัดสรรและใช้ประโยชน์จากที่ดินประเภทต่างๆ ในเขตพื้นที่ โดยประมาณ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางแสดงลักษณะการใช้ที่ดินในเขตเทศบาลเมืองสีคิ้ว

ลักษณะการใช้ที่ดิน	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่พักอาศัย	2,180.00	29.99
พื้นที่สำหรับการเกษตร	4,263.50	58.66
พื้นที่พาณิชยกรรม	360.00	4.95
พื้นที่อุตสาหกรรม	22.25	0.31
พื้นที่ตั้งหน่วยงานของรัฐ	30.00	0.41
พื้นที่ตั้งสถานศึกษาและวัด	250.00	3.44

สวนสาธารณะ/นันทนาการ	123.00	1.69
พื้นที่ว่างและพื้นที่สาธารณะ	40.00	0.55
รวม	7,268.75	100.00

1.5 ลักษณะของแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำที่สำคัญส่วนใหญ่เป็นน้ำจืดที่ได้จากแหล่งน้ำผิวดินและอยู่นอกเขตซึ่งสามารถใช้อุปโภค - บริโภคและการเกษตรกรรม ได้แก่

แหล่งน้ำที่อยู่นอกเขตเทศบาล ได้แก่

- เขื่อนลำตะคอง ใช้ในการผลิตน้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาคอำเภอสี่คิ้ว เพื่อให้บริการประปาแก่ประชาชนในเขตและนอกเขตเทศบาลเมืองสี่คิ้ว เป็นโครงการอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ อยู่ริมถนนมิตรภาพบริเวณตำบลคลองไผ่ อำเภอสี่คิ้ว เริ่มสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2507 เสร็จในปี พ.ศ. 2515 ในเงินงบประมาณ 249 ล้านบาท จุน้ำได้ 310 ลูกบาศก์เมตร สามารถส่งไปยังพื้นที่น้ำได้ 238,000 ไร่ เป็นสถานที่ร่อนขนานด้วยทางรถไฟและทางรถยนต์ มีธรรมชาติที่สวยงามเหมาะที่จะไปเที่ยวชมอย่างยิ่ง

- อ่างเก็บน้ำซับประดู่ ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลมิตรภาพ อำเภอสี่คิ้ว เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ เหมาะสำหรับการพักผ่อนและการเล่นกีฬาทางน้ำ เช่น วินเซิร์ฟ ตกปลา นอกจากนี้ยังมีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวพักค้างคืนได้

แหล่งน้ำที่อยู่ในเขตเทศบาล ได้แก่ ลำตะคอง ซึ่งเป็นลำน้ำที่ไหลผ่านและลำคลอง (คลองสามหงษ์ , คลองหลอด) จำนวน 2 แห่ง